

Brüssel, 27. mai 2026
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2025/0571(APP)

9146/26
ADD 1

CADREFIN 211
FIN 662
POLGEN 118

MÄRKUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat
Saaja: Alaliste esindajate komitee / nõukogu

Teema: Mitmeaastane finantsraamistik (2028–2034)
– *Poliitiline mõttevahetus*
– *Bulgaaria, Tšehhi, Eesti, Kreeka, Hispaania, Horvaatia, Ungari, Itaalia, Leedu, Läti, Malta, Poola, Portugali, Rumeenia, Sloveenia ja Slovakkia avaldus*

Ühtekuuluvuse sõprade rühma (BG, CZ, EE, EL, ES, HR, HU, IT, LT, LV, MT, PL, PT, RO, SI, SK) ühisavaldus mitmeaastase finantsraamistiku 2028–2034 kohta

Mitmeaastane finantsraamistik 2028–2034 on strateegiline vahend meie ühiste eesmärkide ja ELi tulevikku käsitleva ambitsioonika visiooni saavutamiseks. **Et vastata meie poliitilisele ambitsioonile saavutada konkurentsivõimelisem, jõukam, tugevam ja turvalisem Euroopa, on vaja piisavat rahastamist, mis on kohandatud vastavalt uuele geopolitilisele reaalsusele.**

Järgmises mitmeaastases finantsraamistikus tuleb jätkuvalt tagada **piisavad vahendid aluslepinguga ette nähtud kohustustest tulenevatele poliitikavaldkondadele, nagu ühtekuuluvuspoliitika, ühine põllumajanduspoliitika ja ühine kalanduspoliitika**, millel on oluline roll lähenemise, majanduskasvu ja toiduga kindlustatuse edendamisel. Samal ajal peaks järgmine mitmeaastane finantsraamistik **toetama ELi strateegilise autonoomia suurendamist ning jätkuvalt tugevdama ELi konkurentsivõimet**, kliima- ja digipööret, julgeolekut ja kaitset ning tootlikkust ja innovatsiooni, samuti tagama tugeva aluse täielikult integreeritud ühtsele turule. Samuti peab see **vastama** geopoliitilist olukorda kajastavatele **uutele väljakutsetele**, nagu julgeolekuriskid, häired maailmakaubanduses, energiasüsteemi ümberkujundamine ja julgeolek ning ränne. Seetõttu on komisjoni kavandatud mitmeaastase finantsraamistiku maht aluseks aruteludele selle üle, kuidas liidu finantsvajadusi tõhusalt rahuldada.

Komisjoni ettepanekus on ühtekuuluvuspoliitika, ühine põllumajanduspoliitika ja ühine kalanduspoliitika ainsad poliitikavaldkonnad, mille rahastamine võib reaalväärtuses väljendatuna väheneda, vaatamata sellele, et uue mitmeaastase finantsraamistiku üldmaht suureneb. Need poliitikavaldkonnad aitavad märkimisväärselt kaasa ELi peamiste eesmärkide saavutamisele ja nende aluslepingul põhinevad eesmärgid on endiselt täielikult asjakohased. **Ühtekuuluvuspoliitika ja ühine põllumajanduspoliitika on ELi kodanike jaoks kõige nähtavamad ELi poliitikavaldkonnad.**

Sellega seoses **kutsume üles suurendama liikmesriikide eraldisi rubriigis 1 aluslepingul põhinevatele poliitikavaldkondadele.**

Neid eraldisi puudutav programmitöö, eelkõige programmitöö perioodi alguses ja vahehindamisel, peaks jääma täielikult liikmesriikide vastutusalasse. Kavandatav juhtimismehhanism ei tohi mõjutada liikmesriikide programmitööga seotud õigusi. Kuigi eelarve jagatud täitmise alla kuuluvad vahendid võivad tugineda kavandatud võrdlusraamistikule, ei tohiks soovitusi muuta automaatselt kohustusteks, kuna see oleks vastuolus eelarve jagatud täitmise põhimõtte ja kohapõhise lähenemisviisiga.

Selleks et tagada ELi vahendite tõhus kasutamine eelarve jagatud täitmise korral, **on väga olulised realistlikud ja soodsad rakendamistingimused**, et toetada pikaajalisi investeeringuid ja kulutuste kvaliteeti. Selleks on vaja **säilitada N+ 3 reegel** kulukohustustest vabastamise, tasakaalustatud kulukohustuste ja maksete profiilide kohta, samuti piisavad **eel- ja kaasrahastamise ELi määrad ühise põllumajanduspoliitika ja ühise kalanduspoliitika meetmete, ühtekuuluvuspoliitika, sealhulgas Ühtekuuluvusfondi investeeringute ja siseasjade** fondide jaoks. Samal ajal ei tohiks ühtekuuluvuspoliitikat muuta süsteemseks kriisivahendiks, mis asendab sel eesmärgil muid ELi vahendeid: kavandatavat 10%list kriisireservi tuleks vähendada; kavas sisalduvate käimasolevate meetmete ümberplaneerimine peaks jääma liikmesriikidele vabatahtlikuks võimaluseks, tagades samal ajal juurdepääsu kriisireservile ja ELi rahastule. Lisaks tuleks ühtekuuluvuspoliitikale tagada asjakohane ja kindel rahastamine kõigi piirkonnakategooriate jaoks.

Toetame **rubriigi 2** keskendumist **konkurentsivõimele. Euroopa Konkurentsivõime Fondi puhul tunnistame tipptaseme põhimõtte kesket tähtsust ja vajadust seda kogu ELis põhjalikult uurida.** Seepärast on vaja tagada tõhus ja kaasav juurdepääs, et **tugevdada üldist konkurentsivõimet kogu ELis.** Selleks et suurendada osalemist ja edendada suutlikkuse suurendamist kogu ELis, tuleks kehtestada konkreetsed meetmed, et parandada väiksemate kogemustega üksuste juurdepääsu hankekonkurssidele, **pöörates erilist tähelepanu VKEdele**, kes on ELi majanduse selgroog. Lisaks tuleks **soodsamad rakendamistingimused**, näiteks 85%line ELi kaasrahastamise määr liikmesriikidele, kelle kogurahvatulu elaniku kohta on alla EL 27 keskmise, tagada ka **Euroopa ühendamise rahastu** puhul, võttes arvesse selle panust ühtse turu võimendamisse ja ELi vastupanuvõime edendamisse.

Ühtekuuluvuse sõbrad on valmis arutama ettepanekuid **uute omavahendite** kohta, mis vähendaksid tulemuslikult survet liikmesriikide eelarvetele. Need arutelud peavad olema seotud mitmeaastase finantsraamistiku üle peetavate üldiste läbirääkimistega. Kõik uued omavahendid **peavad olema tõelised, õiglased ja lihtsad ega tohi olla regressiivsed.**

Kogurahvatulul põhinevate omavahenditega seotud tagasimaksete¹ kaotamine on hädavajalik, kuna puudub poliitiline või majanduslik põhjendus nende taaskehtestamiseks ELi eelarve tulude poolel. Tähelepanuta ei tohi jätta ühtse turu ja ELi kui terviku lisaväärtust, samuti ELi eelarve ülekanduvat mõju.

Pikaajalise strateegilise autonoomia jaoks oluliste investeeringute ja Euroopa avalike hüvede rahastamise võimalustena tuleks kaaluda **taasterahastu „Next Generation EU“ järkjärgulisemat tagasimakseskeemi ja uusi ühiseid laenuvõtmisi laenutoetuseks** (nt „Catalyst Europe“), tagades, et mitmeaastase finantsraamistikuga suudetakse tulemuslikult käsitleda liidu muutuvaid väljakutseid ja prioriteete.

Ühtekuuluvuse sõbrad on valmis aitama konstruktiivselt kaasa tasakaalustatud kompromissi saavutamisele, mis toob kasu kogu Euroopa Liidule. Meie ühine eesmärk on saavutada eelarve, mis oleks nii ajakohane kui ka vastaks liikmesriikide ja piirkondade erinevatele vajadustele.

---

¹ Kogurahvatulul põhinevate iga-aastaste brutomaksete vähendamist kohaldatakse vastavalt kehtivale omavahendite otsusele kuni 2027. aasta lõpuni.